

nyitó oldal
 impresszum
 beküldési feltételek
 költség hozzájárulás
 kapcsolat

Tartalom

próza, versek

Baka István: Zsoltár
 Balázs Gyula: Jim Morrisonnak
 Bányai Tamás: Utolsó esély
 Baranyi Ferenc:
 Végül havat lapátol
 Bittner János : Tétova búcsú
 Bodó Csiba Gizella: Lélek-tükröm
 Efraim Staub : Esti sirám
 Erdei Éva: Változatlanul
 G.Ferenczy Hanna: Aki bolond
 Jahoda Sándor: Ha egy művész
 Kisslaki László: Jó kis kaland volt
 Kobrehel Károly: Kérlek Uram
 Komjáti Viktória: Fuvallat
 Ligeti Éva: Tél
 Millei Ilona: Nincs félelem?
 Molnár Szilvia: Hajnalban
 Móricz Eszter: Tavasz dal
 Nógrádi Gábor: A bogár
 Péter Erika: Holtvágányon
 Polgár András: Apuka
 Prágai Noémi: Gyönyörűségem
 Sárközi László: Egy költőnek IX.
 Soós József: Fohász délelőtt
 Váradai József: Telehold
 Verzár Éva: Áron dicsőülése

gondolatok

Aszalós Sándor: Új sötétség

elfeledettek

Rozványi Vilmos

Testvéreim, szent fiatalok
 Az emberekért!
 Verklisgyerek naeniája
 Nyár!
 Kurucok élete
 Koldús az országúton
 Vihar-ének
 Se' hang, se' fény

Kafka Margit

Két ritka magyar, akik még szóba állnak egymással.

- Aggyisten, szomszéd! Mizujs?
- Semmi jó, minden a régi...

Reviczky Gyula Politikus nemzet

Mi kedveltebb minálunk mint a kártya,
 Káromkodás, cigány, zsidók szidása?
 Minek van mindenütt biztos keletje,
 Kocsmába', klubba', künn, tanácsterembe?
 Mi képes a magyart úgy feltüzelni,
 Hogy falnak kész rohanni valamennyi?
 Mi mérgez meg családot, társadalmat?
 Mi vet szünetlen gáncsot a magyarnak,
 Hogy azt mondják honára: Ázsia?...
 Kimondjam-e, hogy a - politika!

Óh, Goethe, bár csodálom lángeszed',
 Igazságod biz' még se volt neked,
 Midőn bölcs elméd úgy okoskodott:
 Versben politizálni rút dolog.
 Költők királya, te nem ismeréd
 Árpád politizáló nemzetét;
 Különben, meg vagyok győződve róla,
 Hires mondásod változtatva szólna:
 Politizálás rút versben, papíron;
 De legrutabb, ha gyakorlom, nem írom.
 Nálunk versnél úgy sincs ártatlanabb
 Portéka: olvasatlanul marad.
 Lehetsz oly bölcs, mint Salamon király:
 Lenéz a kortes, ki politizál,
 És többre tart egy rossz programbeszédet,
 Mint minden tudományt és bölcseséget.
 De bezzeg másnak tűnsz fel néki egyben,
 Ha dikciózol ordító tömegben,
 Ha népgyűléseken tudsz szólnokolni
 S nagy garral értesz hangoztatni holmi
 Kopott, erőtlen szópuffancsokat.
 (Idézhetnék, ha kedvem vón', sokat.)
 Ha tollat forgatsz, pár lapos vezérczikk,
 Biztosra foghatod, számodra tért nyit,
 S ha nagykorú vagy és ki van fizetve
 Adód, bizton bejutsz a parlamentbe.

Országház! óh ígéret földje te!
 Rajtad függ milliók sovár szeme.
 Mert nem igaz magyar, kinek szemében
 Más pálya is van, isten úgy segítjen!
 Cicero mondta, hogy ki mihez ért,

Könyvajánló

A

MERCATOR STÚDIO

kiadásában megjelent
 e-könyvek innen is
 nyithatók

ÚJ!!!

Bányai Tamás
 Csikánó
 című regénye

Bittner János: Rohanj!

Fetykó Judit:
 Az ablakvitéz

G. Ferenczy Hanna:
 A kereszt árnyékában

G. Ferenczy Hanna:
 Túl a netovábbson

Kamarás Klára:
 Letenyei fák

Kaskötő István:
 Számadás

Kárpáti Tibor:
 Csillagzapor

Sárközi László: Csikágó

Váradai József:

A próbára tett táltos
 Verzár Éva:

Tuzet viszek

Ajánlott Honlapok

Aurin

Fantázia, Irodalom,
 Művészet

Baka István Alapítvány
 BARÁTOK

Irodalom. Művészet
 Digitális Irodalmi

Akadémia

Hetedhéthatár

HUMANISTAmozgalom

Vihar előtt
A dorogi Búcsún
Leánykérés
Felelet
Pezsgő dal

klasszikusaink

Reviczky Gyula

Imakönyvem
Est deus in nobis
A pozsonyi ligetben
Télen
Gondoljon a világ akármit
Nem mondta senki még
Szeretlek mint egy elhagyottat
Kerülsz? Jó hát kerülj
Rajta, rajta éld világod

Háttérzene:

Debussy:

Valse 'La plus que lente'
Londoni Philharmonikus
Zenekar.

Bernard Herrman vezényel.

Annak szentelje minden idejét.
Nálunk? Az is, ki három iskolát
Végzett s nem lát az orránál tovább,
Még csupasz állu s már korteskedik.
Kész kis Kossuth (álmában!) mindegyik.
De ott, a hol dolgozni, tenni kéne,
Rögtön megcsappan hirhedett erélye,
S kisül, hogy csak Pató Pál úr fia.
Vagy »ama bizonyos csizmadia«.

És bárhová menj, édes honfitársam,
Egyben botolsz meg: a politikában.
Magyar vért többé nem hoz semmi lázba,
(A bort kivéve) csak kortes-kokárda.
S a honleány se buzdul már ma másón,
Csak képviselői beszámolóson.
Egy pálya van csak, egy cél, egy dicsőség:
Választókerület, képviselőség.
Beszélhettek, ti józan emberek,
Hogy ide orvos kell, a nép beteg,
Kereskedés, ipar lassan halad
S a mi van is, német kézben marad;
Hogy irodalom és művészetek
Csak kegyelemkenyéren tengenek:
A magyarok minderre rá nem érnek,
A mig az ország házában beszélnek.

Igy látva téged, édes magyarom,
Erősen bízom benned, mondhatom;
Mert meggyőződöm, hogy nem árt neked már
Se Schulverein, se horvát ügy, sem Eszlár.
Történjék bármi e czudar világon,
Te csüngj tovább kedvelt politikádon,
Ha eddig nem volt képes tönkre tenni:
Örökké élsz, nem öl meg soha semmi!

Reviczky Gyula, 1855-1889. Lásd; **KLASSZIKUSAINK** rovatot.

Irodalmi Rádió
Közkincs
Litera
Irodalmi Portál
Magyar Elektronikus
Könyvtár
Mercátor Stúdió
Elektronikus Könyvkiadó
Másképp látók
Papiruszportál
Táncsics Alapítvány
Tiszatáj

Munkatársaink Honlapjai

Batta Eszter
Efraim Staub
Kamarás Klára
Kaskötő István
Kömlös Attila
Polgár András
Szabolcs Piroska
T.Agoston László
Váradi József
Végh Sándor

Olvasóink figyelmébe
ajánljuk:

Majoros Sándor

József Attila díjas író
honlapját,
a

Regénytár

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek. Kamarás Klára

Váradi József
Telehold

A Halottak napja óta, a tegnap előtt éjjel volt a nyolcadik hóesés. Senki nem gondolta előre. A napos helyeken vékonyabban és olvadásereken vastagabban maradt a hó. Restnek nem mutatta magát hamar odafagyott a korábban hullottakhoz. Az árnyékban a legvastagabban. Rétegesen és víz a hóra jegesedve vastagodott. Szinte mondta, soká maradó. Senki nem vette komolyan. Naposabb helyeken kevesebb maradt, de az nagyon síkosnak mutatkozott. Minden csak a szokás dolgaként történt. Volt ahol sepergetéssel megérték a havak félretevését, volt aki órákig lapátolta. Idébb –

Baranyi Ferenc
VÉGÜL HAVAT LAPÁTOL

Apámat, hajnali vonat,
egy hónapig hozod még
naponta Pestre be, mivel
koros, nyugdíjkoros rég.
És majd az első hajnalon
hogy nem csörög a vekker,
apám a csöndtől felriad
s tápázkodó szemekkel
zavartan ébred arra, hogy
még órákhosszat alhat,
s - életen át kímélt ruhát -

odább. Olyan is került, aki székérre vagy szánra rakta, kihordta a patak szélébe. Aztán csak nézegetnék, hogy mi lehet még ebből. Hideg volt csak több a hónál, az is volt éppen elég. Adventre ezüstözött. Aki betakarodott a mezőről, bátran várhatta a telet. Aki nem takarodott be, annak főhetett a feje, nem is merete mondani, amit gondolt. Szorult a gyomra tőle, hitte, hogy mutogatnak a háta mögött. Pedig mindegyiknek elég volt a maga baja. Szomorú dolog, ha az ember azon gondolkodik, vajon megérem, hogy vethessek. S az idő malma pedig nem állott. Még akkor, az első hó előtt, mindent kimostak, a vászonnépek minden vászonnépét, ettől a patakon sokáig nem lesz sulyokfa használat. Szegre akasztották. Csak lécek várhatók. A lécek nem bizonyosak. Eltűnnek, előjönnek, lesznek vagy nem lesznek. Nincs ideje senkinek ezek után leskődni. A mosott anyag megsikkadt vagy megszáradt. A száraz és esetleg kivasalt híműt gondosan elrakták.

Mednyánszky László: Téli udvar

Balázs Gyula Elraboltatok a tudatomat!

Jim Morrisonnak

*„This is the end
Beautiful friend
This is the end
My only friend, the end...”*

S ti mind, kik azt gondoljátok, hogy bennetek
A jószág csillagképe ragyog: legyetek átkozottak!
Mert a mélybe vetettetek le, hol fenevadak
Gyűlnek s vad hörgésüket hallom csak
Visszaverődni a barlang nyirkos homályában.

Halljátok a hangomat?

A mélység hangja az, a magányé, hol soha nem virrad nappal,
S a félelem marcangolja szét a múltat.

Halljátok a hangomat?

Óh, örült ordítás az. Nem ismerek már szavakat.
Csak ellenségeim szagát érzem, gyilkosaimét,

felölti a nyugalmat:
feszít s feszeng is benne, a
szomszédoknak mutatná,
s mert benne mozdulni se mer:
a székkarfára rakná,
attól, hogy akár délig is
alhat - nem bír aludni,
érzi: most nem hajnal derül,
csupán az éj fakul ki -
felkel, a ház körül topog,
végül havat lapátol,
szemébe friss szelet s vonat-
fütyöt suhint a távol.

G. Ferenczy Hanna Aki bolond:

az nem felel a tetteiért
többé már én se felelek
s míg eszelősen nevetek
tervezetek,
mit is csinállok ezután - ?
mert eddig
nem csináltam semmit
nem volt tehetségem máshoz
csak a megbolonduláshoz
- most azon töprengök éppen
hogy mi szükségünk van az atomra
ha nem lesz belőle más
csak Csernobil, csak bomba...?
- hogy ez csak ma van így
azt mondja Teller
de holnapra éppen
az atom által
Kánaánná válik a világ
- de miért nem ma ?
miért nem mostan
rögtön és azonnal ?!
rettegést szül
minden pillanat
káosz fortyog
a lábaink alatt
s holnapokról beszélünk
meg holnaputánról...?
ma kéne tenni valamit,
míg nem megy aludni a nap
van tiszta forrás
míg él a Tenger
mert az atomnál is drágább
a Föld és az Ember
az Ember, aki még
nem nőtt fel odáig.
hogy birtokába vegye
azt a kincset
mi jobbá tenné
sorsát, életét

Elhatároztam hát
hogy parittyámmal,

A ti búzötöket érzem.

Tudom, hamarosan megöltök, de a halálraítéltek
Utolsó kívánsága engem is megillet
S így kérem tőletek, hogy még egyszer vigyetek fel,
Vigyetek fel, pokol angyalai, emberek,
Hogy utoljára zokoghassak a lángoló holdfényben!

Bittner János
TÉTOVA BÚCSÚ

Távolodunk egymástól messze kerültünk
mint a kvazárok az ég titkos horizontján
persze tudom helyes így hiszen én sem akarnám
hogy kusza sorsom vétlen rabja legyél
mégis fáj hogy lassan a semmibe oszlik
még mielőtt beteljesülne szerelmünk

Így döntöttem a végzet ilyennek képzelt
Így teremtett engem zord bikasorssal
nézd ahogy állok előtted a földre lehajtott
fejjel könnytelenül fogamat csikorítva
rímtelenül fura ritmussal neked írok
még egy utolsó sort nem adom fel azért se!

Nógrádi Gábor
A BOGÁR

Aki vödörrel ment az őszenben,
a lurkó lábai alatt
meghalt a katicabogár.
Avarral, porral elvegyült,
s a gyermek szegyenében hátralépett,
hogy újra kezdené a percet és a lépést.
Vöröslő arca megrándult a vágyban.

Efraim Staub
Esti sirám

Már rég tudom, hogy hamis a tükör,
mert mást mutat, mint ami a való,
egy fiatal arc nevet vissza rám,
de öreg lettem, s már semmi se jó.

Már fáj a fény és felbosszant az árnyék,
mi folyton-folyt a nyomomban szalad,
ha megtehetném, csak magamban állnék,

amelyben őserők feszülnek
amihez józan eszem árán
jutottam
szét parittyázom
a tudósok koponyáját
a reaktorokat és
az atommáglyát
laboratóriumot
és uránérceket
minden abrakadabrárt
képletet.

- Ne bántsatok érte
nincs miért
már nem felelek
a tettemért.

Prágai Noémi
Gyönyörűségem

Szinte üres volt a kicsiny bolt, amikor a csoda
megtörtént. Fahéjillatú csendben, fokhagymafüzérek
között, minden hivalkodás nélkül, ahogy az egy csodához
illik.

Amikor a nő belépett az üzletbe, mind zavartan
kaptuk el tekintetünket, egyszerre izgalmas lett meredten
bámulni a tavalyi pókhálót, egyszerre érdekes lett cipőink
orrához szegezni pillantásunkat.

A nő alig lehetett harmincéves, de ötvennek látszott,
kissé kopaszodott is, és arcának egyik fele az élet
kegyetlen tréfájából igen torz volt, mintha Quasimodo
húgocskája ereszkedett volna le közénk vízköpők
társaságából.

Szerényen vásárolt, ócska ruhája szűk esztendőkről
regélt.

A legfurcsább talán nem is ő maga volt, a rémséges
arc, a törékeny termet, hanem a karján ülő, bűbájos
csecsemő.

Minden épp ott volt rajta, ahol egy kisbabán illik,
orr, fülek, rózsás szájacskja, zafirkék szemek.

Elképzelhetetlen volt, hogy egy ilyen borzasztó
testből hogyan is származhat egy ilyen tökéletes
gyermek, a természet minden mesteri vonását magába
olvasztva.

De hamarosan újra nyílt az ajtó, a pici csengettyűk
nevetve jelezték, új vevő érkezik.

Egy kopott gunyájú, hibátlan külsejű férfi jöttét
hirdette a csöpp harangfűzér az ajtó felett, az arca olyan
szép volt, mint egy álom, termete, mintha szobrász
faragta volna jóféle márványból.

Mégis, egy hibája volt: a fehér bot, amivel óvatosan
tapogatta a számára láthatatlan ösvényeket...

Ekkor a csúf nő karján felkacagott a gyermek, és a férfi a
hangra feléje indult.

Lassan odatalált, ismerősen megcirógatta a kisbaba
szőke fürtjeit, majd a nőhöz hajolt és arcát finoman
végigsimítva mosolygós csókot lehelt a rút ajkakra, és azt
mondta:

- Indulhatunk haza, Gyönyörűségem...

lágyan hunyorgó csillagok alatt.

A "próza, versek" rovat folytatódik
a "gondolatok" után.

Nem a fehér bot gazdája, csupán csak mi voltunk
mindig is vakok, s most először életünkben látunk igazán
szépet, most hogy lehullt szemünkről a hályog, egy
ártatlan anyát, akire valóban nem illik, csak egyetlen szó:

Gyönyörűségem...

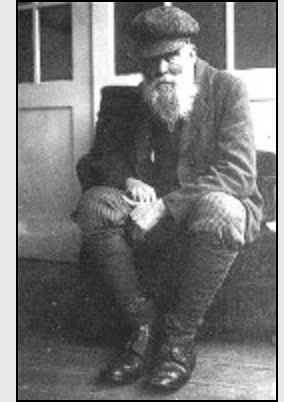

a vendég

Szerbiában

Mednyánszky László
festőművész
1852-1919

gondolatok

Szerkesztő: Aszalós Sándor

Aszalós Sándor
Új sötétség

Abol a sötétség, és gyűlölet, ott a korlátoltság...

Az elmúlt év végén megdöbbentő hírek érkeztek Kenyából, ahol egy választáson alulmaradt politikus választási csalással vádolta politikai ellenfelét. A következmény: utcai zavargások, erőszakosságok és gyilkosságok sorozata. Egy másik jóval korábbi esemény, Chilében 1973-ban Pinochet tábornok, egy négytagú katonai junta élén az amerikai CIA támogatásával, megdöntötte Salvadore Allende demokratikusan megválasztott kormányát. A katonai junta Allende hatalmának megdöntése után esztelen és felesleges terrort vezetett be, a katonai pucs után az első pár napban több ezer embert öltek meg, és a rákövetkező években több mint százezer embert tartóztattak le.

Mindkét eseményben az volt a közös, hogy a vesztes fél kétségbe vonta a választási eredményeket, és következett a brutális erőszak. Chile esetében egyértelmű volt az is, hogy Pinochet katonai juntája nem a Chilei Köztársaság érdekeit tartotta szem előtt, hanem a CIA segítségével egy külső hatalom érdeke miatt hajtott végre a pucst.

Európában még elképzelhetetlen egy demokratikus választások eredményét kétségbe vonó politikai erő olyan fellépése mint Chilében vagy most Kenyában történt. Magyarországon is kétségbe vontak egy demokratikus választás eredményét, melynek a következménye lett az a politikai hisztéria, melyben az ország 2002-es parlamenti választások óta él, amikor az elveszített választás után Orbán Viktor kijelentette: „a haza nem lehet ellenzékben”. Ennek a kijelentésnek egy olyan üzenete volt, hogy mindenki akik nem a Fideszre és csatolt részeire adták le szavazatukat, vagy az új megválasztott kormánnyal szimpatizálnak azok Orbán szerint nem tartoznak a hazába, nem hazafiak ők a haza, a nemzet ellenségei. Az említett választást a hivatalban lévő Orbán kormány rendezte meg és bonyolította le és szélsőjobbot mégis szó nélkül engedte csalásról beszélni, sőt időnként kétértelmű megjegyzésekkel bátorította is őket. A 2002-es választásoktól kezdődően egy hisztérikus kampány folyik a kormányfő, a szocialista párt és a kormány ellen, ehhez a kampányhoz butaságot is sikerült megnyerni mint a legerősebb szövetségest. A magyar közéletet a választási vereségbe belenyugodni képtelen politikus és pártja teszi pokollá.

A volt miniszterelnök a fentebb említett kijelentésével szakította ketté az országot és ezzel felszabadított lappangó szélsőséges érzelmeket melynek következtében léptek a politika képzelt porondjára – Ady szavaival – „a demokrácia harapós kis ellenségei, molyai akik csak rágicsálni tudnak”.

Az így mesterségesen szembeállított két fél szinte képtelen egymás között bármit is megvitatni, kiértékelni legyen az gazdasági, kulturális vagy bármilyen társadalmi téma. Ettől kezdve lett a jobboldal stratégiájába az a butaság, hogy az ellenfél az ellenség! (pedig a Fidesz 1992-es pécsi kongresszusán Orbán Viktor még élesen kikelt a felfogás ellen: „Mi mindig ellenálltunk annak, hogy azon az alapon vegyük fel a harcot, hogy egyik oldalon vannak a tiszták, másik oldalon a gonoszok, hogy egyik oldalon állnak a hazafiak, a másikon meg a hazaárulók.”) Napjainkban a kommunikáció csak egyivásuk között zajlik, ezzel megteremtve a merev gondolkodást, a rögeszmék kifejlődését és így magát a butaságot termeli ki nagy hatással. Kialakultak a butaság médiumai, platformjai, kirekesztve az értelmes észbeli alternatívákat méghozzá pontosan úgy, ahogy a történelem során ez működni szokott. A butaság nem tűri meg azt, hogy körében értelmes alternatívák lehetősége egyáltalán felmerüljön. Így válik lassan a butaság társadalmi és politikai erővé és így Magyarországot ma az elbugrisodás fenyegeti leginkább. A bányász, primitív, féktelen elbugrisodás. Ezt támasztják alá az elmúlt hat év belpolitikai eseményei is, a tudatlanságra alapvetően építő politikai jobboldal megnyilvánulásai, kommunikációja és stratégiája. A tudatlanság nem az ész terméke hanem elsősorban a csoport, a tömeg érzelmi hatása az egyénre. De ez egy órdekes kölcsénhatóság, mert a csoport és tömeg butasága az egyén butaságából származik. Egymásra gerjesztő hatással vannak. A tudatlan ember igen könnyen rabul esik az érzelmeknek, a rögeszmék által megszárt tényeknek és így válhat a tudatlanság egy eszme, sőt ideológia formájává. Popper Péter fogalmazta meg azt, hogy „a nem tudás nem egyszerűen a tudás hiánya, hanem alapállás, visszautasító magatartás, a tudás befogadásának megtagadása. A buta ember mindig indulatvezérelt, hiányzik az egyensúly értelem és érzelem között. Tömegben pedig az indulatok felfokozzák egymást.” A napi életben lépten-nyomon lehet találkozni a primitív agresszivitással mely verbálisan is megmutatkozik és letaglózza a jobb érzésű embert. Ez a primitív agresszivitás nyilvánul meg a közlekedésben, emberi kapcsolatokban is. Az agresszivitás a butaság terméke. Az a politikus, aki a magyar parlamentben több mint másfél évtizede azt üvöltötte, hogy a "a kormány hazudik!" felszabadította a butaságot és vele a primitív agresszivitást is. Ez volt az a pont, amikor a magyar társadalom válságba került. Ez a másfélévtizedes válság azóta is tart és kiteljesedik.

A magyar belpolitikai helyzetben markánsan mutatkozik meg, hogy a politikai jobboldal érzelmeire játszik, hiszen a választási szlogenje is érzelmeire appelláló volt és manipulatív. Ez a politikai erő a manipulációt tudatosan alkalmazza, hiszen arra törekszik, hogy a tömegek butaságát céljainak elérésének eszközévé tegye. Ahogy szemünk előtt formálódik a tömeg ill a „közhangulat” ez a manipulatív tevékenység jól láthatóan igen hatékony. A hatékonyság elsődleges oka, a tudatlanság és a butaság. Ennek is köszönhető, hogy a korábban nyíltan alig tapasztalt hungarizmus tömegjelenséggé vált.

A legnagyobb fájdalom az értelmes ember számára, ez a műveletlenség és a vele párosult büszke butaság.

Az a manipulált szélsőjobboldali csoport melyik harsogásával betölti a politikai teret csak a 2002 óta tartó politikai hisztéria egyik terméke, melynek ideológiája a múltból beköszönő „keresztény-nemzeti-úri” középosztály egykori gyűlölködő világnézete megfűszerezve „nemzeti mitoszokkal” és áltudományos butaságokkal. Ez a „keresztény-nemzeti-úri” világnézet soha ki nem halt a magyar társadalomból. Márai írta a 1945-ös Naplójában: „Magyarországnak az volt a híre a világban, hogy az »urak országa«. Ez nem igaz: Magyarország már régen nem az urak országa, hanem az úrhatnám bugrisok hazája. S az igazi urak éppen úgy kivesztek ebből az országból, mint a műveltség. Maradt a nyegle és kapzsi dzsentri, a megtollasodott bugris, aki felelősségérzet és erkölcsi igény nélkül követelt osztálya számára érdemtelenül előjogokat.”

A politikai hisztéria mely ma a magyar belpolitikai életet jelentősen befolyásolja, következménye volt az, amit megtapasztalhattunk 2006 őszén is, valamint a szélsőjobb egyre agresszívabb megnyilvánulásait és különféle utcai náci rendezvényeit. Bibó István fejtette ki a politikai hisztériáról a következőket és szavai ma is érdemesek a megfontolásra:

„Az, hogy egy hamis helyzetben lévő közösség „valamivel nem néz szembe” nem azt jelenti, mintha a szóban forgó tény nem vették volna észre és nem mondták volna sokan, hanem azt jelenti, hogy a hamis helyzetben lévő közösség véleménye vagy irányadó véleménye kifejleszt bizonyos szólamokat, amellyel a neki kellemetlen megállapításokat újból meg újból elüti vagy letorkolja. A hisztérikus világkép zárt és tökéletes, megmagyaráz mindent és igazol mindent, és mindaz, amit állít és mindaz, amit előír, tökéletesen megfelel egymásnak. Minden stimmel benne. Csupán egyetlen hibája van. Nem azért stimmel benne minden, mert megfelel az igazi értékeknek és a való tényeknek, hanem azért, mert egy hamis helyzet követelményeit foglalja rendszerbe és pontosan azt mondja, amit a helyzetben lévő hallani akar. A közösségek életében az ilyen hamis helyzet és hamis világkép lassan tartós kontraszelekciót hoz létre: előtérbe hozza a hamis kompromisszumok embereit, az összeegyeztetetetlen dolgokat összeegyeztető formulák mestereit, a hamis realistákat, akiknek realizmusa mögött valójában csak erőszakosság, ravaszság vagy csökönyösség van, többek között előtérbe hozza azokat is, akikben a közösség hisztériája valamilyen egyéni hisztéria formájában is visszhangot talál; a másik oldalon viszont a helyzetet tisztán látó, tisztán megítélő egyéniségeket terméketlenségre szorítja, mert vészjeleik visszhangtalanul pattognak le a hisztériás világkép zártságáról és önmagának való elegendőségéről.”

Ehhez a politikai hisztériához adott további adalékokat a Legfelsőbb Biróság ítélkezési gyakorlata a háborús bűnösök esetében, mert a felülvizsgált háborús bűnösöket 96%-ban felmentette. Donáth Ferenc helyesen fejtette ki, hogy a bírósági reform nem hozott mást, mint, a Legfelsőbb Biróság és a táblabírók függetlenségéért, sőt teljhatalmáért a jogalkotók feláldozták a bírók függetlenségét, szakmai és egzisztenciális előmenetelük kulcsát a Legfelsőbb Biróság és a tábla vezetőinek kezébe adták. Nem a bírói függetlenség, hanem a hivatalnoki és láthatólag időnként politikai igazodás tendenciája jellemzi a harmadik hatalmi ágat.

A magyar társadalomnak a butaságon kívül van még egy igen komoly problémája, ez pedig a gazdagodás és a szegénység. A munkavállaló korú lakosságnak több mint 40 %-a nem rendelkezik bejelentett munkahellyel és mintegy 47 %-a nem rendelkezik semmiféle képzettséggel és a magyar háztartások 23 %-a, tehát egy negyede a létminimum alatt tengődik, ami azt jelenti, hogy minden negyedik magyar nyomorban él. Ez a helyzet az elmúlt 17 év folyamán fokozatosan alakult ki, és nemcsak esetlegesen elhibázott közgazdasági felfogás miatt. A szegénység – mely nem kizárólag magyar vagy Kelet-Középeurópai jelenség – demoralizál és a demoralizált csoportok a legkönnyebben manipulálhatóak. Ha a szegénység tovább növekszik, akkor az egész társadalom demoralizált lehet. Ryszard Kapuściński szerint „Kétféle szegénység létezik: az anyagi szegénység és az igények szegénysége. A hatalom számára mindkettő kényelmes. Az első azért, mert a nélkülözés legyengíti az embert, nyomasztóan hat rá, mélyíti kisebbségi érzését; a második azért, mert az, akinek az igényei szegényesek, nem is tudja, hogy vannak olyan dolgok, amelyeket követelhetne, amelyekért küzdhetne, harcolhatna.” A hazai romák helyzetét tekintve, ők mind a kétféle szegénységtől szenvednek. Helyzetüket tovább nehezíti a magyar társadalom előítéletei, melyek egyre agresszívabb formákban mutatkoznak meg. De ugyanez mondható el a hajléktalanok csoportjáról is. A szegényeknek, a romáknak és a hajléktalanoknak szinte semmi esélyük sincs arra, hogy kikerüljenek jelenlegi helyzetükből. Elsősorban ők azok, akiknek semmi lehetőségük sincs a kultúrára. Az más kérdés, hogy a gazdagok egy része is szinte kívül esik a kultúrán és nemcsak az igénytelenségük miatt. A már említett Ryszard Kapuściński szerint - teljesen egyetértve vele – „A világ sorát nem az fogja eldönteni, hogy lesz-e vaj a kenyérünkre – ez is fontos... De hogy létezni fogunk-e, az a kultúra létén és nemlétén múlik majd...”

Ripp Zoltán megfogalmazása szerint, a „Fidesz nem a fenntartható fejlődés, hanem a fenntartható hatalom politikájának koncepcióját dolgozta ki és érvényesíti akarja a politikájában. Ennek teremti meg könnyörtelen következetességgel a pártpolitikai, a rendszerszerkezeti, a pozicionális, a gazdasági, a társadalmi érdekvizonyokban rejlő és nem utolsósorban a társadalomlélektani alapjait.”

A Fidesz egyik fő elképzelése a parlamenti politika kiüresítése, - amit kormányzása alatt tapasztalni is lehetett - melyet Orbán Viktor úgy fogalmazott: „Az ellenzék nélkül is működőképes a parlament”. Ez több volt mint a demokrácia intézményeinek lebontása, és erre a Fidesz jelenleg is hajlik, hiszen tevékenységének központi eleme az etatista hatalomkoncentráció, melyre egy Fidesz kormány esetén továbbra is lehet számolni.

Az a politikai hisztéria mely a Fidesz és elnöke folytat, egyik célja a kormány defenzívában való tartása, a normális kormányzás minden áron való akadályozása ill ellehetetlenítése. Ezt a célt szolgálná a március 9.-ei népszavazás is, melynek semmi tétje és jelentősége nincs, hanem Orbán Viktor és a Fidesz hatalmi harcáról szól. A változás és a változatlanosság erői feszülnek egymásnak.

A Fidesznek egyszerűen nincs a társadalomra hasznos programja, különféle jelszavakkal és szlogenekkel és nagy ricsajjal bemutatott összeállítások vannak, melyek még vita alapnak sem alkalmasak.

A bevezetőben a magyar társadalom egyik legnagyobb baját a butaságot jelöltem meg hiszen egy buta közeg mindig könnyen manipulálható, elég csak érzelmekre, vágyakra és sóvárgásokra hivatkozni és nem értelemre, értelmességre utalni. Ezért van esélye bármilyen program nélküli pártnak, mert a hivek nem a programra, az esetleges értelemre fogják szavazataikat letenni, hanem az érzelmeik alapján voksolnak. A butaságnak csak érzelme és rögeszméje van.

Mi hajtja ennyire hisztérikusan és kétségbeesve a jobboldali legnagyobb párt vezetőjét, hogy mindenáron hatalomba kerüljön hiszen ellenzéki tevékenységével az egyik legnagyobb kolonca a magyar társadalom fejlődésének? Vajon kiknek érdeke az, hogy a jelenlegi ellenzék vezére hatalomra kerüljön?

Kelet-Középeurópai történetekből is tudjuk, hogy a politikai harc a mögöttük álló gazdasági érdekeltségek harca, és akinek jelöltje hatalomra kerül, az „helyzetbe hozza” az őt támogató gazdasági érdekeltségeket. A politikusok a politikai tőkét pedig szép lassan pénzügyi tőkévé változtatják.

Erről szól a magyar rendszerváltás utáni történet is. A benyújtott számlák pedig kifizetésre várnak. Kamatokkal együtt.

„A politika szolgálat, a politika nem lehet a meggazdagodás ösvénye és forrása”. Ezt az tanácsot sem a jobboldali sem a baloldali politikusok nem vették magukra.

Pedig milyen jó lenne, ha végre polgári nemzetté alakulnánk.

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Bányai Tamás
Utolsó esély

Az előtérben posztoló rendőrrel próbálta megértetni mit akar, de már az elején elakadt.

Baka István
Zsoltár

Nem kértelek s nem kérnék ma sem
Oly félszeg voltam véled Istenem
Csak vártam míg aktáid tologattad

- Entschuldigen bitte... - mondta. Ezt még határozottan és magabiztosan. Több azonban nem jutott eszébe. Elfintorodott.

Gyorsan kellene vágni az agyának, hogy pár szavas német szókinccséből összeválogassa amit mondani akar, még mielőtt a rendőr elveszíti türelmét. Lehunyta szemét, mintha így, a szemhéja mögött megjelenének az óhajtott szavak. Ehelyett apró, gyorsan változó és színesen villogó ábrákat látott. Az agya teljesen leblokkolt. Beharapta alsó ajkát, felnyitotta szemét, és segélykérően nézett a pult mögött trónoló középkorú férfire.

A rendőr egykedvűen ült magasított székén. Frissen borotvált, erezett arca nem árult el semmit. Meglehetősen bamba, közömbös arckifejezése volt.

Ettől se várhatok segítséget, gondolta bosszankodva, s már azon volt, hogy lemondóan legyintve visszafordul, amúgy is nehezen szánta rá magát idejönni, amikor eszébe ötlött egy kézenfekvő szó.

- Ungarische.

Akár a falhoz beszélt volna.

Turay elkeseredetten nyugtázta: ezzel se megy semmire.

A rendőr azonban váratlanul bólogatni kezdett, mintha eljutott volna tudatáig, mit is akarnak tőle. Magasba lendítette karját, s egy folyosó felé bökött, miközben lassan, tagolva mondta:

- Zwei und zwanzig. ❖

Bodó Csiba Gizella
Lélek-tükröm

Lélek tükröm könnyem mossa
Leomló lavina sodra.
Minden tegnap minden pokla
völgy aljára letaszítva.
Lélek tükröm könny áztatja
arcod másának ikonja
kell, hogy arcom felvidítsa
tündöklésed visszaadja.
Magam folyton mért siratom,
lépjek túl a megbántakon,
lépjek túl mint nyútt cipőből
elenyészett múlt időből.
Fogjam meg a Mának kezét
kincsem szórjam mind szertesét,
a mát a Nappal bejárhatom
rőt arannyal kel holnapom.

Komjáti Viktória
Fuvallet

Nézd
csak
hogy viszi a szél azt a kicsi

Hogy föltekints és észrevégy de nem

A hold már kráterek pecsétnyomával
Úgy teli lett hogy rá se férne több
S te stempliztél tovább én meg feszengetem
Hajbókoló klienseid között

Nem hittem volna hogy külön beadványt
Nyújtok be végül mégis arra kérek
Bocsásd meg nékem hogy sokat szerettem
S erényemnél többet nyomott a vétek

Egy-két paragrafust megszegtem én a
Tízből alpontokról nem is beszélve
Tudom hogy nem te én magam sodortam
Magam halálos bűnbe és veszélybe

Nem kérek tőled szívesen hiszen
Tudod hogy nem szeretlek Istenem
Hagyj élni akkor tán meg is szeretlek
S hagyj élni engem akkor is ha nem

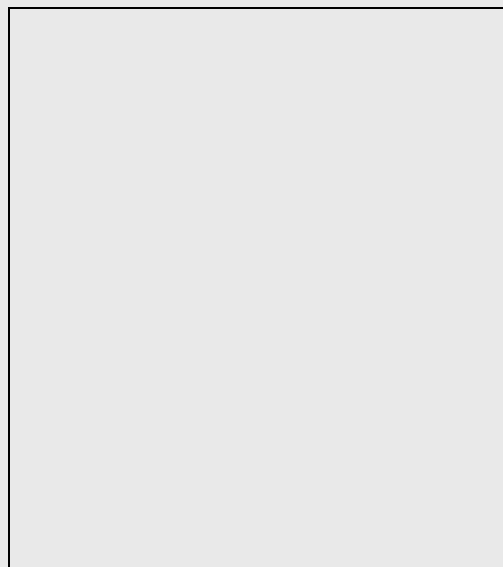
Egek bürokratája egy pecséttel
Aláírással még megmentenél
Átkoztalak de most megáldanálak
Mint ahogy áld vagy átkoz mind ki él

Móricz Eszter
Tavaszdal

A hegyek felől
lassan feloszlik
a bús téli köd, -
virágot bont a csönd.

Az ablakon át
egy kósza felhő
mosolyt hoz, és lágy
tavasz-dalt énekel.

Színes pillanatot: Messze röppen,
Szállva, Szárnyait kitérve
Megszüli a
Napot!

Sárközi Iászló
A HAJNAL

IX.

A Holdfényvarázskisasszonyhoz

1.

...és egy világot helyükön, a hegyek
megmozdulnak, lassú udvarlással
összehajlanak, bezárják a sebet

és a szakadék halommá merevül,
vagy hanttá. Szikla, por kavargásban
izzik napunk néma pazarlásban,
tűzkorongján varjak serege repül.

És a csönd egy lélekké nemesül
két testben, majd közösen utat ásnak
mély bánatnak, munkának, mulatásnak.
Mert minden magány részeg egyedül

s ki segít föl, ha egyszer elesel
s minket, ha majd időnk végén elásnak
nagy fák alatt, kicsiny szerelmesek?...

A teljes "A HAJNAL" szonett ciklus itt
olvasható.

Soós József
Fohász délelőtt

Nem tudok mást, hát dalolok.
De a csönd is, - mind én vagyok!
Fű nőtte be a kincsemet.
Átütnek rajtam a szegek.
Lélegzet a halál előtt...
Lassan múlik a délelőtt.
Tékozolni csak, nem elég!
Bevarasodnak a mesék.
Jónak lenni alig bírok .
Elsirattok? Én is sírok.

Mednyánszky László: Horgász

Kisslaki László
Jó kis kaland volt

A bába nagyot csapott puflók kezébe a tejbegrízes
tálba.

A nagypapa letörölte kezéről a tejbegrízt.

- Azé nem kéne annyira elkényeztetni ezt a
gyereket - dünnyögte a menyének.

- Mi köze hozzá vén hülye? Inkább törődjön a maga
dolgával.

Az öreg nem válaszolt, csak halkán maga elé
dünnyögött, hogy tán igazsága lehet a menyének.

Kivett egy almát a kosárból; egy ráncosat. Az jó. Azt
könnyű harapni.

Kibiceget az udvarra, majd az utcán a portája előtt
lezóckent a kispadra, s alig látó szemével végig nézett a
poros koratavaszi utcán.

Lassan elszunyókált. Álmában a muszka állásokat
rohmozta, mikor egy hatalmas csapásra riadt. Először
azt hitte, hogy golyót kapott, de csak az arra járó komája
húzott botjával egy jókorát a padra. Nem messze, a
templom legelőjén két hisztériás fejőstehén, vitustáncba
fogott.

- Alszunk? Alszunk öreg? Mint egy csecsszopó? -,
ordította, majd teleszívta a tüdejét és kihúzta magát, s
büszkén körbenézett, mint egy kőszáli sas.

- A fene egyen meg Jani, egy frászt hozol az
emberre. - morgott az öreg, de azért arrébb húzódott,
hogy barátja is melléje zökkenhessen..

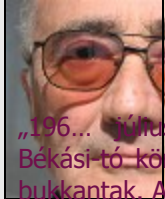
- Öreg Józsi, becsináltál, hogy kidobtak? -
mosolygott Jani a bajsza alatt, holott vagy tíz évvel
idősebb volt, mint a barátja.

Péter Erika
Holtvágányon

Minek neked holt ölelés,
összezárt száj,
miért kevés ki melletted
áll, ölel, emel,
attól boldog, hogy létezel?
Nem könyörög, nem kér, vigyáz,
véd, mint egy gyermeket.
Miért neked muszájszeretet?

Véget ér majd meglásd ez is,
megtenné fonnyadt rózsa is,
kéne barát, ha nem leszel,
vágány közt zúzott kő leszel.

Polgár András
Apuka
regény

„196... június 5-én hajnalban Pesterzsébeten a Békási-tó körüli vízmosásban fiatal férfi holttestére bukkantak. A szerencsétlen ember Peterdi Mihály 21 éves gyári munkás, környékbeli lakos volt. A rendőri szervek megállapítása szerint gyilkosság áldozata lett. A gyilkosság körülményeinek megállapítására a vizsgálat megindult.”

(újsághír)

A regény teljes egészében innen letölthető.

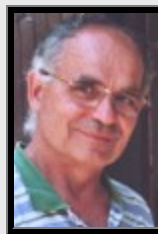
Jahoda Sándor
Ha egy művész...

...Ha egy művész – kezében véső és kalapács – élő szobrot faragna ruhátlan testedből, amint állsz előtte, várva, hogy gitár-forma csípőd behangolt húrjain sejtelmes szonátát pengessen el a Csend, S nem mozdulhatnál soha már... Szemeidben a megrekedt pillanatot lesném, hosszasan, és nem térhetnél ki többé átható tekintetem elől. S fejed, a fából faragottat, sem mozdíthatnád, és márvány-kebledet sem fedhetné el két hűvös bronz-karod, óvó szögekben. ...Csak állnál, már mint egy szobor, s némán túrnéd, hogy archaikus torzová törjelek...

Mednyánszky László: Csavargó fej

Zakatolnak még vonatok,
a vonatok, a vonatok.
Szélzúgások, hófúvások,
holtvágányok között járok,
metró nélkül utazgatok,
jönnek-mennek az utasok,
s a vonatok, a vonatok...

Kobrehel Károly
Kérlek, Uram

Kérlek Uram, nyújtsál elegendő lelki erőt, hogy meg ne inogjon, meg ne remegjen, bármi nehéz út várjon még szolgáladra! Te ismered őt, ha segíti őrző, szent kezed: él, de tenélküled elvész azonnal! Kérlek azért, óh, nyújtsd ki fölé védő karod, áldd meg! S hogyha inogna, Te támaszd, s hogyha elesne, emeld fel!

Nyári aszályban réti virágot harmat üdíti.
Nem vesz el ádáz tél szigorában a gyöngö madárka,
magra talál. Mert nincsen előtted semmi feledve
Isten. Erőnk a Te oltalmad, benned bizodalunk,
halld meg imánk, bár gyöngö, erőtlen! Légy kegyelemmel
hozzánk! Gyarló gyermekeidre tekints szeretettel!

Ligeti Éva
Tél

Hó terül a lábam elé,
jég szántotta táj Nap felé
siet, kietlen és sivár
a reggel. Dermetlen kivár,
nem mosolyog, arca rideg,
mint az acél, amit hideg
fagymarok szorít, és kékség
ül ajkára. Semmi kétség,
február még a tél hava,
tomboló szél harsány szava
kíséri útján. Nem fázik,
faághúron citerázik,
átható zenéje közel
s távol hallatszik. Átölel.
Fehér pihefátylat ráncol
hideg fején, ahogy táncol,
uszálya mindent felkavar.
Kedve nem csitul egyhamar,
heves, mint ifjú vőlegény
kiben tombol a szenvedély.
Nem türtőzteti már magát,
csak az övé az élvezet.
Alulmarad a képzelet,
amíg tündököl a gyönyör

Molnár Szilvia Hajnalban

fülek, ahogy mosod
tudott magad
csempecsend
markában borotvaél
hegyezi naprakész
vágyam -
a fürdő hűse
ölel át
elképzelt libabőrök
tánca testeden
fodros sodródás;
félálom s való(di)
szenvedély
tudatrepedésein
hágcsót köt
a téli
márványpók -
maradok
takaróm
prémszín
markában...

Millei Ilona Nincs félelem?

Z. T.-nek

Nincs félelem?
Szmog-ízestű telünk
csordultig tölti pofánkat,
ködből gyúrt gombócot nyelünk.

Nincs félelem?
Gomolygó füst a vásznunk,
ég-kéknek kívánja szemünk;
szürke festmények előtt hajbókolunk.

Nincs félelem?
A semmit öleli éjjel kitért karunk,
hazug szavakkal szerelmet hirdetünk;
sárból gyúrt gölemek vagyunk.

Nincs félelem?
Néha, hitelbe lelket kapunk:
- Ki nehezen gyarapszik, fősvény marad -
Kölcsön-illúzióért eladjuk saját magunk.
Nincs félelem?

mámorában. Majd meggötör,
és kíznón szorongat, fogva
tart kezei közt. Nyafogva
menekülnék, de nem lehet
ajkamra fagy a lehelet,
s még ködbe bújjik a világ,
az ablakomon jégvirág.

Erdelyi Éva Változatlanul

*"Nem a rideg, kevély világnak"
Puskin: Anyegin*

ez a piros garbó volt rajtam akkor is
fújt a szél az eső is esett
de nem az ősz volt legfőbb indokom
csak épp kapóra jött mert el kellett
rejtőznöm csodát váró szemeid elől
egy könyvet vittem lásd magad
és magad mellett engem is úgy
ahogy ruha nélkül nem látnál soha
a főhős J. volt ki levelet kapott a hősnő
feddhetetlen én meg csak sovány
de meglepődnél ha újra ölbe vennél
bár nyíltsággal kímélni akartál
bennem már nőni kezdtek szavaid

Verzár Éva Áron dicsőülése

Áron bátya és Zoltán egy napon születtek:
zúzmarás, havas, didergős téli hidegben. Ha az év nem is
egyezett, de a hónap és a nap igen, s még az is
meglehet, hogy az óra is ugyanannyit mutatott
mindkettőjük világrajövetelénél.

Azon a napon, amikor az eb és az ember sorsa
egybefonódott februárt írt a naptár, a hegyekben
szikrázóan sütött a nap, a hó pedig csak úgy recsegett az
emberek talpa alatt. Az korosodó ember ezért is döntött
úgy, hogy magához veszi Zoltánt, akit épp altatni vitt
gazdája a szomszéd, mondván, hogy van állat elég,
aminek enni kell adni, még egy evő száj nem hiányzik.
Zoltán, a farkaskutya keverék, hálásan bújt új gazdája
bececse alá s a melegben rögtön el is aludt, csak akkor
ébredt fel, amikor Klári asszonyság hangját meghallotta:

- Bolond vagy ember! Nem vagyunk elegen?

Egyetlen művészet sem csúpn a nyelvből táplálkozik. Ők sem lehetnének meg a kisebbek nélkül, az irodalomtörténet folyamatosságát ezek az utóbb kevésbé ismert vagy elismert szerzők tartják fenn. Közülük válogatunk, hogy kiemeljük őket a feledésből. Legalább a tudat, tudatunk következő „kihagyásáig”.

Bárdos László
irodalomtörténész

Rozványi Vilmos

1892-1954

TESTVÉREIM, SZENT FIATALOK!

Testünk víg, kattogó óraművének
Nem voltunk bíbelő, álmos toronyőre;
Szélbolondján minden vászoncelédet
Beharangoztunk vidám vér-misére.
De a lelkünket akármik nem rongyolták:
Vigyáztunk rá, hogy jó szíveket hordjunk,
Mikor széles mellünket tövissel, ebfoggal
Tépte, csikarta nekivadult sorsunk.

Óh, testvéreim, ti szent fiatalok!
Kiálltunk testünknek jóvér híreért;
Jó kardja lettünk a csontos szitkozókknak
S most hős vezércikkek nyalják rólunk a vért:
De mi lelkünket őrző magasban tartjuk
S új törvényeket gyűjtünk a vágyról, vérről,
Asszonyainkról, az emberibb életről -
És futunk szívünkkel a mai fojtó bértől.

Óh, nem a párnák maszлага mélyebb vágyunk!
Villogó izmunk nem magyesztésen vásik:
A teremtés szent bábel-kövei alatt
Harsog erőnk - derékba-szakadásig
S szent asszonyainkat nem karcú tigrisül
Melengeti áhító férfi-kedvünk -
Óh, tiszta és mély tükreink ők minékünk
Vágyaink színeit s mélyeit méregetnünk.

Testvéreim, ti szent fiatalok!
Ha mi feszülünk ki az élet tengelyének;
A világ, ami majd szívünk körül forog,
Nem szab ily bitang árat az embervérnek,
Mert terhesre magzott lelkünkbe betakarjuk
A por árváit, kiket a sors sziven vert
S duzzadt emlőink fiatal anyakedvén
Itatjuk meg a rögtépő, szomjas Embert.

És a mi vérünkben harsogó világban
Oltárt csak az ember-vallás papjai kapnak
És a mi vérünkben harsogó világért
Nem kell majd sírni az árva asszonyoknak.
- A mi világunkban tapsolva önmagának

AZ EMBERÉRT!

Vándorszomjon az ember-sebek kútján
Fölbuzgó vérből ittam én a lelkem:
Mély hitből volt az és soha hebehurgyán,
Ha én az Embert s útjait énekeltem.

Őt s a himnuszokat, amiket őt érzékünk
Őt világtáján éltünk s énekeltünk
S a vágy, a vágy volt északi sarkunk nekünk:
Hímeik és asszonyok, odarögzött a lelkünk.

Óh, az Ember mi mély! Szent vére gőzén
Úrvacsoráznak mohó, vidám erők;
Hegy eladja szívét homlokunk drága gyöngyén
S víg kenyérszerződést kötnek a mezők.

De őrjöng az élet- és idegfaló inség
S bőven hullsz a mappán megkerült
vonarendér,
Rossz számvetésre vagy jó bizonyág mindég,
Te drága, te szomorú keverék: embervér.

Kenyered, borod kopik száz kapzsi vámon
S nincs föld sehol, csak nyomfaló, néma tenger',
Ezért vagy nekem halálos hitvallásom,
Öröm árvája, kenyerén ütött Ember!

Óh én az Emberért és semmi másért immár,
Az Emberért most, kit kény döglet a páston,
Szombati gyertyákul gyujtom meg kínjaim már,
Hogy lelkem a vad idők fölött messzi látszon.

Az Emberért! A véres, szent ideálért!
Jaj bukott állat s rongyszám a mai mércén;
De dögcsondbba fullatnám lelkemet szaváért,
ha untalan sírásom mély hittel be nem érném,

Ha szívem cégérét sutára fordítottan
Csörgő sipkában futnám a forum tapsát
S ha a véremmel teleszátt lélekcafatokban
Nem látnám lelkezni az Ember véres arcát

A Végtelen tükrén százszor magára ébred
És örömben sistergő meteor-ívben
Rohan el minden gyönyörű ember-élet.

ÉLETRAJZ

NYÁR!

Kassák Lajosnak

Füvet utálnak a jóllakott nyájak,
Sárga meleg csurg az izzó világba,
Szemed elrévlik, tátva szived, szájad
S herél a nyár bénult sok délutánja.

A nyár, a nyár elhízott, lomha delnő!
Izzadt, vásott combja riszál, ha lép,
Lézeng hasán két nagy, tejetlen elmő
S lánykora, a tavasz, csak messzi kép.

Hitünk zsircseppekben pereg szivünkőről,
Nyárkirálynő ágyékán heverünk,
Undok Emese-álmokból kelünk föl
S szikkadt velőnk bezörgi szép fejünk.

Szent vágyaink most zsirszagot lehelnek,
Mindent kiejt kezünk az izzatag,
Rohadnak szívek, álmok, eszmék, lelkek,
Amerre nyárkirálynő elhalad...

Hajh, nyári Pest! Jaj nekünk nyárfiúknak,
Mí mindig-mindig Pesten kushadók!
Telt ódáink távolból rínak, búgnak,
De szivünkön nyálkás a "múzsacsók"!

Testvér! a legszebb álmok bennünk döngnek!
Jaj, miket hordunk mi szivünk szerén?
Egyet, kéket, ha nézünk, rohadt földnek
Dulong a vére minden vén erén.

De jaj, testvér, a véres, átkos földet
Vesztettül őrzik még itt Jézus-jussal,
Párzó lelkünk itt bóraként süvölthet,
Mít kezd a Nép két szőreszín koldussal?

Már én testvér, a mocskos Tompa-uccán
Cipelem lelkem, mint belem, a földön:
Igyen lelkeken, haj, te is elbuksz ám!
Ott sem áll még Róma - az Angyalföldön.

Ajh, cimborám, pillámra könnyet dúlva
Nyár-Putifárné hempereg velem
S izzadt, rohasztó combja közt szorulva
Harap, sikít én szép, ifjú fejem...

VERKLISGYEREK NAENIÁJA

Jól alszol Mila? Jó a koporsó?
Nézd, Mila, itt van minden, minden:
Koszorú, fátyol, hófehér ruha,
Arany nyaklánc, aszúr az ingen,
Minden, minden! ...
A tiéd!!! ... Csak ne tudja a kapitány,
Mi mindened van, fehér Milám?

Kérd meg az Urat, kicsi Mila,
Engem, ahogy tud üssön-verjen!
Bor, börtön, köhögés nyüge
Mocskos szivemen hadd heverjen!
Verjen, verjen!
Csak válladról haragom foga
Muljék el rúgásom nyoma...

Kérd meg az Urat, kicsi Mila,
Téged, ahogy tud áldjon, áldjon!
Ne kelljen ülnöd minden ölbe,
Ne adjon madámhoz, aki bántson,
Áldjon, áldjon! ...
S vegyen ölébe, míg jövök!
Tartson ölében, míg jövök.

„A legrongyabb a sárga házban”
Ezt mondják rólad ide lenn,
De ugye fönt, ahol olyan kék;
Nem bántja Milát senkisé,
Ugye nem, ugye nem?
Ott csak a te ruhád hófehér...
Ott csak a te lelked hófehér...

Jól alszol, Mila, ugye jól, kicsim?
És nem haragszol már rám, ugye nem?
Ha meg nem ütlek úgy tegnapelőtt,
Ma sincs még hóruhád, szivem,
Ugye nem, ugye nem?
Megvertelek s most is az álom mind:
Fehér ruha, nyaklánc, aszúros ing!

Élve Senkim, holtodban Mindenem!
Kérd az Urat, hogy verjen engem!
Téged, ahogy tud áldjon, szeressen!
S csókolja vállad' ott, ahol vertem!
Áldjon, szeressen!
S vegyen ölébe, mig jövök,
Tartson ölébe', mig jövök.

KURUCOK ÉLETE

Azért, hogy rongyosan ülök paripámon;
 Az én bús életem senkinek se fájjon.
 De kinek is fájna
 Szegény legényeknek nagy szomorúsága,
 Fájdalmatossága?

Elégett a tanyám labonc örömeire!
 De az én bánatom senki meg ne kérdje!
 Nem hullong a könnyem.
 Jó kuruc, ha ki az, elviseli könnyen,
 Elfeledi könnyen.

A labonc elvitte gyöngyös feleségem,
 De azért, de azért ez se' fáj már nékem.
 Nem hullong a könnyem!
 Jó kuruc, ha ki az, visszaszerzi könnyen,
 Meg is leli könnyen.

Holttestét az úton úgyis megtalálom,
 Mert hiszen más legényt nem ölel a párom.
 Meghal ő magától,
 Jó asszony, ha ki az, nem fél a haláltól
 Az urától távol.

Két piros fiamat labonc fölneveszti,
 Jó kuruc apjának neki is ereszti.
 De tudom a vérem,
 Megfutós, rossz labanc abból sose' léssen.
 Jól tudom a vérem!

Azért, hogy rongyosan ülök paripámon;
 Az én bús életem senkinek se fájjon.
 De kinek is fájna
 Szegény legényeknek nagy szomorúsága,
 Fájdalmatossága?

VIHAR-ÉNEK

Orkán patkója csattog!
 Csikorogva lazulnak a gályagerendák,
 Paskolva nyög a vizek árja alattok.
 Vak a mély s kebeléből a fény se' dereng át.
 Forrongva, üvöltve röpülnek a hangok:

Ki van ott a hajóban,
 Ki mer erre ma járni?
 Történik-e ottan
 Szerelem vagy akármí?

Ma itt a szent halál hazája van!
 – Csend most vizek árja!

Mednyánszky László: Hegyi tó

KOLDUS AZ ORSZÁGÚTON

Hölgyem, ha látnád, rongyos a ruhám!
 Hölgyem, ha tudnád, mennyit éhezem?
 Porfelhős úton pille fény után
 Megyek s mosolygok édesen,
 Merev szemmel, bután.
 Hölgyem, ha látnád, rongyos a ruhám!

„Tegnap kevély király Hispánián
 Ma nincsen többé párnám s otthonom”
 Ezt dúdolom don Rodrigo után,
 Lépős ütemben dúdolom
 Eszméletlenül, bután
 „Tegnap kevély király Hispánián!”

Hölgyem, még most is elegáns vagyok!
 (Nyakkendőmből alkottam övemet)
 Ritkán esik meg, hogy jéggé fagyok,
 Jaj csak, ha téli szél nevet
 Vidámat és nagyot:
 Fa mellé dőlve kissé megfagyok.

Hölgyem, ha látnád, pálinkát iszom!
 S hölgyem, ha tudnád, mily jó ez nekem?
 Most már nem csókjaidtól, nem bizony,
 Nem attól fénylik a szemem...
 Most már... bizony... bizony
 Csak úgy, hölgyem, ha pálinkát iszom.

Hej hull a hó, haj hull a hó, a hó!
 Aláfeküdni, óh, mily élvezet?
 Füled sincs már ki, jó don Rodrigo!
 A gúnyos szél nagyot nevet:
 „A hó alatt be' jó
 Füled sincs már kinn, édes Rodrigo!”

SE' HANG, SE' FÉNY

Se hang, se fény, már minden elsötétül,
 Kietlen, gőgös lelkem is kibékül.
 A megtépett bolondnak
 A rengő fák merengő dalt susognak.

Király van a gályán,
Mellette arája fehér nyoszolyáján!
Ma itt egy új királyélet fogan. –

Ki van ott a hajón?
A király?
Ki az úr a habon,
A király?
Van-e lelked ezer
Te király?
Mind itt vesz az el
Te király!

No rajta, no rajta, habok veszett hada!
Ölünk ma, ölünk ma, ez a halál szaka!
Ma lett a királyfi, keresztelésre vár...
Kidobjuk a parva, ahol madár se' jár!

Sajnos, az interneten semmi sem olvasható.
Annyira elfeledett, hogy még egy arcképet sem
találtunk róla.

Találkozunk és sírunk mindaketten:
Óh, hogy mi lettél? Oh, hogy én mi lettem?
Se hang, se fény semerre;
Nincs, akit sorsa véresebbre verne!

Körültünk álmok és árnyatlan éjjel
S mi szenvedünk a csók tilos tüzével.
A régi bűnbe estünk:
Áhítja egymást forró vérű testünk.

Jön a kacsinda hold. Megyek, virágom!
Ma túlleszek még tizenkét határon.
Se hang, se fény semerre:
Van-é, kit sorsa véresebbre verne?

Üdvözlöm őket, akik elraboltak,
Üdvözlöm őket és ne jöjj ki holnap!
Ilyen futó bolondnak
A fák mindennap másfelé susognak.

Hogy ne felejtsük, még néhány vers **Kafka Margittól**

VIHAR ELŐTT

Eredj hát, hogy ne lássalak soha!
Fellegbúvó csillag majd elvezet.
Hogy villámlik! Zivatar lesz az éjjel!
Ne várnál mégis?... Nem, nem! Csak eredj!
Míg nálam itt időztél, más tanyákon
Mulasztottál más, édes perceket,
Szegényebb lettél. Kergesd hát, utólérd!
Csak vissza ne nézz! Csalj meg, elfeledj!
Egy szót se mond! Köszöntöm azt az asszonyt!
Pejkó, nyugodj! - Mit akar ez az állat?
Hozzám nyerít? Szoktasd el a kezemtől!
Mér tudna jobban emlékezni nálad?
Ez dörgés! Menten elered a zápor,
És hogy jutsz át, ha a patak megárad?...
Az ablakom majd utadra világol,
Csak menj!... Ne hidd, hogy meghalok utánad!
1901

LEÁNYKÉRÉS

Fehérimankós téli éjszaka

A DOROGI BÚCSÚN

Faluszépe: Marcsa, guzsalyosba, este,
Azt a csáti legényt hiába kereste.
Nem is várta végig, hazaindult lopva,
Futóvihar szele úgy érte az útba, -
Nyírfalombot rázta, szöghaját zilálta,
Dehogy is ügyelt rá, - hej, dehogy is bánta.
A dorogi búcsún ígérte, fogadta,
Verje meg az Isten, veretlen ne hagyja!

Vasárnapi misén Marcsa, faluszépe, -
Fekete kendőbe, - de fehér a képe.
Szomszédasszony súgja, szomszédasszony kérdi:
Mi baja? Ki tudja? - Mindegyik eléri.
Falú szép leánya, - de jó, hogy nem látja,
Belevész a lelke forró imádságba:
- Veszendő életem nagy Isten, te látod, -
Az én szeretőmön ne fogjon az átok...
1901

FELELET

Éjféli miséről mentünk haza,
S járt legelül, csuda hallgatagon,
A jegyző úrral Mária hugom.

A férfi szólt az erdő szélénél:
- Hallotta-é, kisasszony, mit beszél
Kettőnkéről együtt a falu? - Tudom!
Sietve mondta Mária hugom.

A rozsvetés dülőjén szólt megint:
- A szóbeszéd igaz lehetne mind,
Ha jönne vélem, - mindig egy úton...
- Igen! - felelte Mária hugom.

Mégegyszer szólt a szérűskert megett:
- Édes kis madaram! Fáradt lehet!
Adja a karját! - S ment hallgatagon,
Hozzásimulva Mária hugom.
1902

Mednyánszky László: Őr a Dunán

Szekeres Katóka kedden, éjféltájba
Sír, zokog magába, magányos szobába.
Maroshegyi posta hozta a levelet:
"Szombat este óta nem törődöm veled!"

Feltükrözik a nap maroshegyi tóba,
Törüli a szemét Szekeres Katóka.
Könnyű, sebes szóval írja a levélbe:
"Megcsaltalak rózsám még csütörtök délbe."
1901

PEZSGÓ DAL

Fehér galagonya, - beh virágos!
Semmi közöm a szomorúsághoz!
Gyöngy a kedvem, Isten, ember lássa -
Kölcsön is vehet belőle, aki megkívánta.

Tudod-e, hogy letépem a húrod,
Ha még azt a keserveset húzod?
Beteg tán a hegedűszerszámod,
Add, kötök rá orvosságot, sok fehér virágot.

Vén csavargó! Kósza éjfélóra,
Hova sietsz? Ül le hát egy szóra.
Boros fővel is odajutsz máma,
Úgy lassacskán, minthogyha csak a szeretőd várna.

Töltsetek! Vagy várjatok csak, mégse!
Meg találnak haragunni érte...
Legelőször a színébül porba öntsetek le.
- Köszöntöm az elfelejtett, régi Istenekre!
1901

klasszikusaink

Szerkesztő: Kaskötő István

Révicsky Gyula

1855-1889

Imakönyvem

Aranykötésű imakönyvet

Est deus in nobis!

- Egy ismeretlen poéta verset küld a szerkesztőnek. -

Hagyott rám örökül anyám,
Kis Jézus ingben, glóriában
Van a könyv első oldalán.
Sok év előtt egyik sarokba
Beírta jó anyám nevét,
Lehajtom a betűkre főmet,
Hogy földézzem szellemét.

Nekem úgy tetszik, hogy csak egyszer
Fehér ruhában láttam őt.
Tavasza volt ép', a kedves ákácza
Virágozott a ház előtt.
A lemenő nap fény sugarára
Reszketett ajkán, zárt szemén.
Apám ott állt a ravatalnál
És velem együtt sírt szegény.

Hogy elmosódtak a betűk! Mily
Sárgák s kopottak e lapok.
Rég' volt, midőn ez imakönyvből
Még az anyám imádkozott.
Kék selyemszállal összekötve
Van itt hajambul egy kevés.
Aranyos fürteimhez akkor
Nem illett még a szenvedés.

Irott imádság töredéke
Mellett van az anyám haja,
Emitt egy szentnek vézna képe
S egy régi, halvány Mária.
Elnézem... Épen így viselt meg
A sors azóta engemet.
Sokszor szeretnék sírni, hogyha
Nem szégyelném a könnyeket.

Az Ur imádságát ütöm fel
(Kisérőm a nehéz uton)
S vigasztalást vegyít a kínhoz
A te imád, óh Jézusom!
Imádság kell a szenvedőnek,
A kit a sors árván hagyott.
Úristen, én nem zúgolódom:
Legyen a te akaratod.

Föl nem panaszlom a világnak,
Csak szellemednek, jó anyám,
Milyen kopár volt ifjuságom,
S hogy mennyi bánat szállt réám.
Türtem, reméltem, megalázva
Idegenek közt éltem én;
De azt a régi imakönyvet
S emléked szentül őrizém.

Télen

Hópelyhek szállnak, szálldogálnak,

Nyakig vagyok már bent a verselésben.
Segítség, nyomda! Mindjárt megfulok.
Szívem szorul, mikéntha volna présben,
S a rím-had benne már alig szuszog.
Az átkokat, panaszt rakásra hordom,
Csak úgy bámulják szenvedélyemet.
Szerkesztő úr, zseni vagyok, ha mondom!
Ugy-e megcsillagozza versemet?...

Nem czimborázom én e buta korról,
Harag és gúny hatalmas énekem.
Kaczer pillantást váltok a nyomorral
(Hanem azért a pénzt meg nem vetem).
Az őrjöngés nálam nem pusztá bon-ton,
Minőt a finnyás publikum szeret.
Szerkesztő úr, zseni vagyok, ha mondom!
Ugy-e megcsillagozza versemet?...

Azt hiszi, technikám még nincs megérve,
S nincs benne eszme, vágy, ambíció?
Vagy még nem fogható rudas szekérbe,
Mert szeleburdi, pajkos a csikó?
S ne higgye, hogy nincsen miről dalolnom,
Koplaltam én s lumpoltam eleget.
Szerkesztő úr, zseni vagyok, ha mondom!
Ugy-e megcsillagozza versemet?...

S szó a mi szó, poétának születtem.
Ezt maga is be fogja vallani.
A bölcseséget nagy kanállal ettem,
Á la... nem mondom meg... találja ki!
A kritikusra is van már dorongom;
Nem tűrök én mást, csak dicséretet.
S bizony a szerkesztőket is lehordom,
Ha meg nem csillagozzák versemet!

Az **Első szerelem** vers-ciklusból.

VIII.

A pozsonyi ligetben

- 1880. augusztus 5. -

Itt vagyok újra, itten!
S te még a régi díszben
Állsz, én szép ligetben.
Utaidon bolyongok,
S a virágok, a lombok
Mind összesűgnak: Ismerem!

Hajdan, tavasznapokban,
Gondtlan' itt bolyongtam,
Ez árnyas útakon.
Itt járt kaczagva szépem;
Nevét hány fába véstem!
Itt írtam én első dalom'.

Megint egy évet sírba zárnak,
Lágy szemfedője hólepel,
Bent lobogó láng fénye mellett
Talán a szép nyárról csevegnek,
Kiket fagy, hó nem érdekel.

Ha zúg a szél, havat söpörve,
Megtérnek csöndes házi körbe,
Feledni szélvészt, zúzmarát.
Ha künn a vihar egyre jobban
Tombol, megfér egy kis sarokban
Az ellenség s a jóbarát.

Óh, mindig így van e világba!
Kiket baj ér vagy sors csapása,
Együtt busúlnak rendszeren.
Boldog, kinek van púha fészke,
Ki, ha bu gond szállott fejére,
Egy kis sarokba' megpihen.

ÉLETRAJZ

PERDITA

*Boldogtalan vagy, bűnös is vagy,
Az ördögé vagy mindhiába.*

II.

Gondoljon a világ akármit

Gondoljon a világ akármit,
Az emberek gunyoljanak;
Büszkébb szívem van, hogysen értük
Félénken cserben hagyjalak.

Kiket a vak tömeg szokásból
Szépeknek, jóknak ünnepel,
Nem tudnak oly forrón ölelni,
Mint te, midőn hizelkedel.

S a kikre irigykedve néznek
A dőrék, nem oly boldogok,
Mint a minő te vagy szerelmem,
Ha szomjas ajkam csókolod.

Óh, áldhatná sorsát akárhány,
Ki most lenéz negédesen,
Ha oly lánykát találna, mint én
Benned találtam, édesem!

IX.

Szeretlek mint egy elhagyottat

Szeretlek mint egy elhagyottat

E fák alatt viseltem
Bánattal szívemben
Fájdalmat édeset.
Itt olvastam szemében,
Hogy értem ég, csak értem;
Itt ujjongtam: Szeret! szeret!

S itt, ez a pad tudója,
Hány meglesetlen óra
Kinálta élvezet.
Volt szeretőm, barátom,
Ifjú szívemben álom...
Itt éltem át a mennyet, itt!

Óh, hol vagy drága hajnal
Legelső sugaraddal?...
Hová, hová levél!
Hol vagytok, édes álmok?
Mít súgnak a virágok?
Csitt, csitt, a lomb miről regél?...

Ah, álom, álom, álom!
Azt mondja, ifjuságom
Mulandó, hűtelen...
Szép ligetem, virulj csak,
S te szív, álmodd a multat
Még egyszer át s légy csöndesen.

EMMA

*Te mosolyogtál könnyeim közt,
Te fényes égi látomány.*

IV.

Nem mondta senki még; először

Nem mondta senki még; először
Tőled hallottam: Értelek!
Óh, légyen áldott az az óra,
Mely engem hozzád vezetett.

Jóságod enyhe napvilága
Keresztüljárta bánatom',
S verőfényes, derült napokról
Megint, megint álmodhatom!

A jó isten megáld bizonnal,
Hogy vélem annyi jót tevé.
Talán egymásnak szánt a végzet.
Valami súgja: Várj! remélj!...

Örök boldogságról, derűről
Most zeng először énekem.
Ha téged látlak, azt hiszem, hogy
Boldognak lenni végzetem.

Egy másik elhagyott szerethet.
A hogy vergődő fájdalom csak
Képes szeretni: ugy szeretlek.

Nem a gyönyörnek tiszta mézét
Szomjazza ajkam, hogyha csokol;
Az, a mi hozzád vonz, a részvét,
Szeretlek, édes, szánalomból.

Szeretlek, mert mint én, leányka,
Te is jobb sorsot érdemelnél.
Szeretlek, mert reád találva
Látom, van árva sziv szivemnél.

Szeretlek önzésből, kimondom;
Mert a midőn szemedbe nézek:
Egyszerre tűrhetőbb a sorsom
S én kezdlek vigasztalni téged!

XI.

Rajta, rajta! Éld világod!

Rajta, rajta! Éld világod!
Csak így lehet igazságod.
Ne vess, légy víg, bármi érjen;
Szomorúnak lenni szégyen.

Ismered a földi rendet?
Le van győzve, a ki szenved.
S a ki sebét nyitva hagyja:
Elvérzik az istenadta.

XXXVIII.

Kerülsz? Jó, hát kerülj. Többé ne lássalak!

Kerülsz? Jó, hát kerülj. Többé ne lássalak!
Ne lássam arczodon, hogy bája hervatag.
Hogy szépség, ifjuság hamar muló kegyek,
Kifogni az időn hogy néked sem lehet.
Örökre lássalak; mint ama szép napon,
Nevetve lányosan, szépségbe' gazdagon.
Váltig büvöljön el emléked, árnyad is,
S rózsámnak valljalak őszkor, hervadtan is.

Mednyánszky László: Virágzó fák

A Magyar Elektronikus Könyvtár adattárából.

[Vissza a tartalomjegyzékhez.](#)